

ЗМІНИ СТРУКТУРИ НІЧНОГО СНУ У ХВОРИХ З ХРОНІЧНИМ ПОРУШЕННЯМ МОЗКОВОГО КРОВОПОСТАЧАННЯ ПРИ РІЗНИХ ЗМІНАХ РІВНЯ ЗБУРЕНОСТІ ГЕОМАГНІТНОГО ПОЛЯ .

Сухоруков В.І., Сербіненко І.А., Бовт Ю.В., Забродіна Л.П.

*ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України»,
м. Харків*

Метою даної роботи було виявлення особливостей структури нічного сну у хворих на енцефалопатії гіпертонічного та атеросклеротичного генезу на різних стадіях захворювання при різних змінах рівня збуденості геомагнітного поля.

Полісомнографічні дослідження у хворих на енцефалопатії включали одночасну реєстрацію електроенцефалограми, електроокулограми, електроміограми, електрокардіограми за допомогою комп'ютерного комплексу «Нейрон-Спектр+» з подальшим аналізом фаз та стадій нічного сну.

При змінах рівня збуденості геомагнітного поля, коли 3-годинний Кр-індекс зростав або зменшувався на 2-3 бали протягом 6-9 годин у хворих на енцефалопатії 1 стадії (навіть при відсутності скарг і клінічних проявів порушень сну) реєструвались зміни структури нічного сну: скорочення глибокого повільнохвильового сну, особливо стадії С4, збільшення числа коротких пробуджень, що не фіксуються в пам'яті хворого. Скарги хворих на погіршення сну корелювали вже з більш вираженими порушеннями структури нічного сну, що виражалось ще і в збільшенні часу засинання, частих тривалих пробудженнях за рахунок яких реєструвалось зменшення індексу ефективності сну.

У хворих на енцефалопатії 2 стадії під час зміни збуденості геомагнітного поля структура нічного сну погіршувалась більш суттєво: значне скорочення дельта-сну, скорочення фази швидкого сну, часті тривалі нічні пробудження. За 1-2 доби до магнітної бури виразність порушень структури нічного сну ще більше зростала та зберігалась протягом 2 діб і після магнітної бури, з наступним поступовим поліпшенням показників нічного сну протягом 5 діб після магнітної бури. У хворих на енцефалопатії 3 стадії в переважній більшості випадків спостерігалось порушення циркадних ритмів із подрібненими епізодами сну протягом доби й реєстрацією виражених перебудов функціонування сомногенних механізмів мозку.

Таким чином, виявлені за допомогою комп'ютерної полісомнографії об'єктивні зміни структури нічного сну при різних варіантах змін геомагнітних впливів дозволяють обґрунтовано вважати, що в цей період відбувається виражена перебудова балансу функціонування сомногенної системи та активуючої (десинхронізуючої) системи з превалюванням механізмів активації, що наростає за ступенем вираженості залежно від стадії енцефалопатії та від стану адаптивно-компенсаторних механізмів. Отримані дані необхідно враховувати при проведенні лікувально-профілактичних заходів у даної категорії хворих.